

**LĒMUMA
PUBLISKOJAMĀ
VERSIJA**

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 4

(Prot. Nr.5, 2.§)

2009. gada 4.februārī

Par lietas izpētes izbeigšanu

Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbībā
Lieta Nr.2124/08/06/15

Konkurences padome 2008.gada 7.augustā saņēma SIA „Plus Punkts” 2008.gada 4.augusta iesniegumu „Par pārbaudes veikšanu” (turpmāk – Iesniegums).

SIA „Plus Punkts” Iesniegumā norādīja, ka 2007.gada pavasarī Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas Satiksme” izsludināja konkursu „Par vienreizējo braukšanas biļešu izplatīšanu” (turpmāk – Konkurss).

Organizētā Konkursa rezultātā SIA „Preses Serviss” tika piešķirtas Rīgas sabiedriskā transporta vienreizējo braukšanas biļešu tirdzniecības tiesības, kā arī SIA „Preses Serviss” tika paredzētas līgumu slēgšanas tiesības ar citiem tirgus dalībniekiem.

Izvērtējot Konkurences padomes rīcībā esošo un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome 2008.gada 4.septembrī, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 1.punktu, 23.panta pirmo daļu, 23.panta trešās daļas 3.punktu, nolēma ierosināt lietu par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4. un 5.punkta pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbībā.

SIA „Plus Punkts” 1996.gada 24.jūlijā ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ. Nr.40003302699. Juridiskā adrese: Ernesta Birznieka - Upīša iela 18, Rīga, LV-1050.

SIA „Preses Serviss” 2001.gada 3.oktobrī ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ. Nr.40003563888. Juridiskā adrese: Aiviekstes iela 5, Rīga, LV-1003.

AS „Preses Apvienība” 1991.gada 3.jūlijā ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ. Nr.40003010617. Juridiskā adrese: Aiviekstes iela 5, Rīga, LV-1003.

SIA „Narvesen Baltija” 1997.gada 5.novembrī ir reģistrēta Komercreģistrā ar reģ. Nr.40003365783. Juridiskā adrese: Aiviekstes iela 5, Rīga, LV-1003.

Somijā reģistrētai komercsabiedrībai OY Rautakirja un Norvēģijā reģistrētai komercsabiedrībai Reitan Servicehandel ir kopīga izšķiroša ietekme SIA „Narvesen Baltija”. SIA „Narvesen Baltija”, SIA „Preses Serviss” un AS „Preses Apvienība” Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē ir uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku.

Izvērtējot Iesniegumā ietvertu, kā arī lietā papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkrētie tirgi.

SIA „Preses Serviss”, pamatojoties uz noslēgto līgumu ar RP SIA „Rīgas Satiksme” veic Rīgas sabiedriskā transporta vienreizējās braukšanas biļešu (turpmāk – Biļetes) vairumtirdzniecību. SIA „Preses Serviss” sadarbojas ar citiem biļešu mazumtirgotājiem – SIA „Plus Punkts”, SIA „Baltstor”, SIA „Rimi Latvia”, SIA „Maxima Latvija”, SIA „Press KS” u.c., kuri veic Biļešu mazumtirdzniecību. Biļešu mazumtirdzniecību veic arī pats SIA „Preses Serviss” ar SIA „Narvesen Baltija” un AS „Preses Apvienība” palīdzību.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu *konkrētās preces tirgi ir Biļešu vairumtirdzniecības tirgus, kurā darbojas tikai SIA „Preses Serviss”, un Biļešu mazumtirdzniecības tirgus, kurā darbojas AS „Preses Apvienība”, SIA „Narvesen Baltija”, SIA „Plus Punkts” un citi Biļešu mazumtirgotāji.*

Ņemot vērā, ka Rīgas sabiedriskā transporta biļetes ir izmantojamas tikai Rīgas sabiedriskajā transportā, atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 3.punktam *konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Rīgas pilsētas teritorija.*

Tādējādi saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu lietā tiek definēti divi konkrētie tirgi:

- 1) *Biļešu vairumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētas teritorijā;*
- 2) *Biļešu mazumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētas teritorijā.*

2. SIA „Preses Serviss” dominējošais stāvoklis.

RP SIA „Rīgas Satiksme” organizētā Konkursa rezultātā SIA „Preses Serviss” ir piešķirtas Biļešu tirdzniecības tiesības Rīgas pilsētā. SIA „Preses

Serviss” paredzētas līgumu slēgšanas tiesības ar citiem tirgus dalībniekiem - 2007.gada 27.februāra līguma starp RP SIA „Rīgas Satiksme” un SIA „Preses Serviss” Nr. LIG/2007/169 Par vienreizējo braukšanas biļešu izplatīšanu 2.2.punkts (turpmāk – RP SIA „Rīgas Satiksme” un SIA „Preses Serviss” līgums). SIA „Preses Serviss” un RP SIA „Rīgas Satiksme” līgums paredz šī līguma darbības termiņu uz (*) gadiem. Atbilstoši minētajam līgumam cits tirgus dalībnieks, kas vēlas pārdot Biļetes mazumtirdzniecībā, tās var iegādāties tikai no SIA „Preses Serviss”.

SIA „Preses Serviss” atrodas dominējošā stāvoklī Biļešu vairumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētas teritorijā, kas izriet no RP SIA „Rīgas Satiksme” organizētā Konkursa rezultāta un RP SIA „Rīgas Satiksme” un SIA „Preses Serviss” līguma noteikumiem.

3. Konkurences likuma noteiktā aizlieguma pārkāpums SIA „Preses Serviss” darbības.

Konkurences likuma 13.pants nosaka, ka jebkuram tirgus dalībniekam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, ir aizliegts jebkādā veidā ļaunprātīgi to izmantot Latvijas teritorijā. Saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktu dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā *netaisnīga tirdzniecības noteikumu tieša vai netieša uzspiešana*.

Savukārt saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktu dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana var izpausties arī kā *nevienādu noteikumu piemērošana ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, radot tam konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus*.

Šīs normas neaizliedz dominējošam uzņēmumam īstenot jebkādu atšķirīgu attieksmi pret citiem tirgus dalībniekiem, ja atšķirīga attieksme ir objektīvi pamatota un tā pēc vienādi noteiktiem kritērijiem tiek piemērota visiem tirgus dalībniekiem, tad šāda rīcība nav uzskatāma par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4. vai 5. punkta pārkāpumu.

SIA „Preses Serviss” un RP SIA „Rīgas Satiksme” līguma 4.1.punkts paredz to, ka SIA „Preses Serviss” nodrošina Biļešu realizāciju tirdzniecības vietās par atlīdzību, kas ir (*) no realizēto Biļešu summas līdz 2008.gada 18.jūlijam.

Saskaņā ar RP SIA „Rīgas Satiksme” iesniegtajiem dokumentiem, 2008.gada 4.februārī SIA „Preses Serviss” valdes loceklis J.Vaivods nosūtīja RP SIA „Rīgas Satiksme” atbildes vēstuli Nr. 06/08, kurā SIA „Preses Serviss” norāda, ka (*). Pamatojoties uz iepriekš minēto, SIA „Preses Serviss” izteica lūgumu palielināt atlīdzību līdzšinējo (*) vietā uz (*).

2008.gada 18.jūlijā RP SIA „Rīgas Satiksme” un SIA „Preses Serviss” noslēdza Vienošanos pie RP SIA „Rīgas Satiksme” un SIA „Preses Serviss” līguma Par vienreizējo braukšanas biļešu izplatīšanu par to, ka SIA „Preses

Serviss” no 2008.gada 18.jūlija saņem (*) atlīdzību līdzšinējo (*) vietā, vienlaicīgi paredzēts noteikums, ka SIA „Preses Serviss” jāpaplašina Biļešu tirdzniecības tīkls par 93 vienībām.

SIA „Preses Serviss” atlaides palielinājumu no RP SIA „Rīgas Satiksme” saņēma pamatojoties uz norādi, ka palielinās tieši mazumtirgotāju izdevumi (inkasācijas izmaksas, darba algas utt.).

Konkurences padome lietas izpētes laikā salīdzināja SIA „Preses Serviss” ar Biļešu mazumtirgotājiem noslēgto līgumu nosacījumus. Minētie līgumi uzskatāmi par ekvivalentiem darījumiem ņemot vērā, ka:

- 1) līgumu priekšmets (sniegtais pakalpojums vai pārdotā prece) visos noslēgtajos līgumos starp SIA „Preses Serviss” un Biļešu mazumtirgotāju ir identisks un līgumu darbības periods pārklājas;
- 2) līgumi nesatur citus līguma noteikumus, kas groza (papildina) līguma priekšmeta būtību un netiek nodrošināts plašāks pakalpojumu vai preču klāsts.

Konkurences padome noslēgtajos līgumos starp SIA „Preses Serviss” un Biļešu mazumtirgotājiem salīdzināja noteiktās atlaides un apmaksas termiņus kopsakarā ar katra tirgus dalībnieka vidēji pasūtīto Biļešu daudzumu no 2008.gada septembra līdz novembrim.

Tabula Nr. 1

Biļešu mazumtirgotājs	Atlaide	IX-XI	Apmaksas dienas
AS „Preses Apvienība” un SIA „Narvesen Baltija”	(*)	(*)	(*)
SIA „Plus Punkts”	(*)	(*)	(*)
SIA „Rimi Latvia”	(*)	(*)	(*)
SIA „Baltstor”	(*)	(*)	(*)
SIA „Maxima Latvija”	(*)	(*)	(*)
SIA „VP Sono”	(*)	(*)	(*)
SIA „8 kustoņi”	(*)	(*)	(*)
ID Maigone Treija	(*)	(*)	(*)
SIA „Press KS”	(*)	(*)	(*)
SIA „Aļiks”	(*)	(*)	(*)
SIA „Vankoms”	(*)	(*)	(*)
AS „Drogas”	(*)	(*)	(*)
SIA „Raksena”	(*)	(*)	(*)

No Tabulā Nr.1 norādītās informācijas konstatējams, ka atlaižu lielums ir dažāds un tas svārstās no 3% - 6%. Tā pat secināms, ka atlaides nav proporcionālas pasūtīto Biļešu daudzumam, tās ir diskriminējošas un netaisnīgas, jo atsevišķos gadījumos pie ievērojami lielāka Biļešu apgrozījuma atlaide ir mazāka, bet pie mazāka Biļešu apgrozījuma atlaide ir lielāka. Turklāt SIA „Preses Serviss” Biļešu mazumtirgotājiem piemēro arī dažādus apmaksas termiņus, kas svārstās no 0-45 dienām. Tā, piemēram, Biļešu mazumtirgotājs, kas 2008.gadā no septembra līdz novembrim SIA „Preses Serviss” pasūtīja 8133 Biļetes saņēma 5% atlaidi (ar apmaksas termiņu 20 dienas), kamēr cits tirgus dalībnieks tajā pašā

laika periodā pasūtīja no SIA „Preses Serviss” 14533 Biļešu, bet saņēma 3% atlaidi (apmaksā veicama uzreiz).

Tādējādi SIA „Preses Serviss” darbības, nosakot Biļešu mazumtirgotājiem diskriminējošas un netaisnīgas atlaides neproporcionāli saņemtajai atlaidei no RP SIA „Rīgas Satiksme”, vai pretēji šādas atlaides pieprasīšanas mērķim nepalielinot piešķirto atlaidi citiem mazumtirgotājiem, kā arī nosakot atšķirīgus apmaksas termiņus, atbilst nevienādu noteikumu piemērošanai ekvivalentos darījumos un netaisnīgu tirdzniecības noteikumu uzspiešanai tirgus dalībniekiem, kas darbojas Biļešu mazumtirdzniecības tirgū. Šādas darbības ir uzskatāmas par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4. un 5.punktā noteikto ierobežojumu pārkāpumu.

4. SIA „Preses Serviss” apņemšanās pildīt noteiktus tiesiskos pienākumus.

Konkurences likuma 27.² panta otrajā daļā noteikts, ka (...) „lēmumu par lietas izpēti izbeigšanu var pieņemt, ja tirgus dalībnieks rakstveidā apņemas pildīt noteiktus tiesiskos pienākumus, kas novērš konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu, un Konkurences padome, izvērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uzskata to par lietderīgu”. Tādējādi tirgus dalībniekam pirms gala lēmuma pieņemšanas ir tiesības sniegt priekšlikumus, ar kuriem tas uzņemas tādus tiesiskos pienākumus, kas novērš negatīvās sekas konkurencei.

SIA „Preses Serviss” 2009.gada 21.janvārī iesniedza Rakstveida apņemšanos (šī lēmuma pielikums Nr.1), ar ko Konkurences padomei apliecina, ka tas apņemas pildīt tiesiskos pienākumus, lai novērstu Biļešu mazumtirgotājiem neproporcionālu atlaižu un samaksas termiņu piemērošanu, tādā veidā novēršot un turpmāk nepieļaujot konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu Biļešu mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētā. Vienlaicīgi SIA „Preses Serviss” apņemas paziņot Konkurences padomei par Rakstveida apņemšanās ietvertu tiesisko pienākumu izpildi.

SIA „Preses Serviss” Rakstveida apņemšanās nosacījumi, mainot atlaižu procentu un samaksas termiņu piemērošanas nosacījumus, Konkurences padomes skatījumā nekavējoties novērš konkurences kavēšanu un ierobežošanu Biļešu mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētā.

Konkurences padome konstatē, ka ņemot vērā iepriekš minēto ir lietderīgi pieņemt lēmumu par lietas izpēti izbeigšanu. Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 13.panta pirmās daļas 4.un 5. punktu un 27.² panta otro daļu, Konkurences padome

nolēma:

izbeigt lietu Nr.2124/08/06/15 „Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 4.un 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „Preses Serviss” darbībās”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu, Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja v.i.

R.Jonītis